

EL MICALET GALÀCTIC

Èric i la princesa dels gels

Juane Gumbau

Dibuixos de Jesús Huguet

1

L'epidèmia de tristesa

Ningú va saber dir exactament en quin moment va començar, però un fatídic dia el poble de Viladolcesa va començar a entristir-se. Els gats van ser els primers animals que ho notaren, ja que perderen les ganes de córrer darrere de les graneres de les seues propietàries quan aquestes agraven; a continuació, els van seguir els gossos, que no assenyalaven l'arribada dels amos ni botaven per aconseguir una deliciosa galleta. Més tard, es va deixar de sentir el cant de les cadernereres i el cric-cric de les molestes serenates dels grills. Després,

com una epidèmia imparable, la tristesa es va contagiar a les persones.

Per descomptat, el succés va ser gradual i unes persones ho van notar abans que unes altres. Els xiquets, al principi, s'hi van resistir, però finalment van cedir a la terrible tragèdia. La primera manifestació del mal va ser que Fidel, l'agranador, es va negar a saludar el senyor alcalde, cosa que sempre feia amb gust tots els matins de l'any. El senyor alcalde es va estranyar moltíssim, però ho va atribuir a una mala nit o un desdejuni indigest. Però aquesta actitud va començar a fer-se freqüent als carrers de la ciutat. Després de Fidel va vindre el cas de la senyora Flora, la dona més amable de Viladolcesa. Un matí calorós es trobava regant les flors del seu jardí quan va passar el senyor carter, acalorat i suant a doll. El senyor carter li va demanar un got d'aigua i, per a la seua sorpresa, la senyora Flora va fer cara de fàstic i no va voler donar-li'l. Més alarmant va ser el cas de Magdalena, la xiqueta més bonica de la ciutat, el somriure de la qual captivava tots els habitants. Havia eixit al carrer com cada dia, i també com sempre es va trobar Marcel·lí, el seu millor amic, però Magdalena no li dedicà el seu somriure; ni a

ell ni a Maria, la seua millor amiga, ni al senyor forner, ni a Mercé, la botiguera, ni al senyor Hilari, ni a cap d'aquells amb qui es va topar pel carrer. Aquella situació no va passar desapercebuda al metge del poble, qui, després de detectar el mal, va muntar un dispositiu d'urgència que incloïa tots els habitants. Els va practicar una revisió mèdica a fons per a descobrir l'origen del problema, però els resultats van ser poc conclouents: cara lànguïda, desaparició del somriure, ulls extraviats i desproveïts de vida... Malgrat els seus esforços, no va trobar cura per a l'epidèmia, encara més, després d'examinar cada pacient, el pobre metge estava més trist.

Però el pitjor encara havia d'arribar. Era una vesprada assolellada del mes d'abril i la majoria d'habitants de Viladolcesa havien eixit a fer una volta per a gaudir de la calor primaveral. Marcel·lí passejava amb sa mare i amb Roser, la germana, una xiqueta alegre i riallera de quatre anys. A les cinc de la vesprada la temperatura era més que agradable, però de sobte la calor va desaparèixer i un fred gelat ho va inundar tot. La gent començà a tremolar i a tancar-se en les cases, era com si l'hivern haguera tornat a la ciutat. Marcel·lí,

Roser i sa mare també van marxar ràpidament a casa, es van abrigar i van encendre la llar de foc, però no hi havia manera de llevar-se aquell fred glacial. I, per si això no fóra prou, Roser havia deixat de somriure. Va passar una setmana, i un mes i un altre; va arribar l'estiu i el fred va persistir. La gent tremolava a tothora: al matí, a la vesprada, en anar-se'n al llit. I ni tota la llenya del món podia calfar-los. I si era intens el fred, més ho era la sensació de tristesa, que anava en augment. Tant era així que la gent ja no s'esforçava a somriure, ja que veien que era un gest estèril. I així van passar els anys, l'un darrere l'altre, fins a arribar a deu. Viladolcesa s'havia convertit en el lloc més fred i trist del món.

El desé dia del desé mes del desé any de l'epidèmia, però, alguna cosa singular va succeir. Una de les pedres del mur d'una casa senyorial dels afores de la ciutat es va desprendre i es va estavellar contra el terra. Però, en lloc de quedar-se allí, va començar a rodar com si tinguera vida pròpia. Es va dirigir cap al poble i, redolant redolant, va entrar en la plaça; després de pegar un parell de voltes al voltant de la font es va encaminar per un dels carrers empedrats, pegant salts cada vegada

que colpejava una llamborda que sobreeixia. En arribar a la cantonada de la barberia, va escollir el carrer de Marcel·lí, per on va passar a gran velocitat, quasi tombant la parada de fruita del senyor Manel, qui va pegar un bot en veure passar per davant l'enorme pedra. En una de les seues cabrioles, va passar fregant el barret de l'alcalde, qui va proferir una retafila d'improperis i va apuntar en la seua llibreta de tasques pendents la redacció d'una ordenança municipal per a prohibir la lliure circulació de tot objecte rodant. Finalment, la pedra es va detindre en colpejar la porta de l'última casa de Viladolcesa, on vivia Èric.

Èric tenia poc més d'un any quan va arribar l'epidèmia de tristesa, per tant, ara anava camí dels onze. Com la resta de xiquets del poble també estava trist. Però contràriament als altres, ell feia esforços per no estar-ho, encara que amb prou faenes ho aconseguia. Era, doncs, ben diferent dels altres.

Èric vivia amb els seus pares, la seua germana Caterina i els iaïos, Margarida i Fermí. No tenien una casa massa gran, però se les apanyaven bé. En sentir el colp, el iaïo Fermí, que es disposava per al seu passeig diari, va obrir la

porta, i es va sorprendre de trobar una pedra enfront de la casa.

—Que estrany! —es va dir—. Aquesta pedra no hauria d'estar aquí.

El iaio va mirar la inesperada pedra per damunt de les ulleres, es va gratar els cabells blancs, va fregar la incipient barba i va concloure:

—Definitivament no hauria d'estar aquí. És una de les pedres del mur de la mansió de la muntanya!

La visió de la pedra, o potser el record que evocava, va suscitar en el iaio un sentiment quasi oblidat. Després, va mirar el cel, tan gris i amenaçador que feia semblar més trist el poble, i va donar inici al seu passeig, pensarós. Poc temps després, un xiquet de pell bruna i cabells negres com les nits sense lluna va arribar a la casa. Anava carregat amb unes bosses, que havia arreplegat de la tenda, i va mirar amb curiositat la pedra que hi havia enfront de la porta. Els seus ulls, d'un blau intens, van escrutar la pedra sense arribar a comprendre què feia allí. Desistint de trobar una explicació, va entrar en casa. Després d'estar una estona per la planta baixa, va decidir pujar a les golfes a la recerca d'algun objecte amb el qual jugar.

Contràriament als altres xiquets, Èric jugava de tant en tant. La majoria dels menuts de la ciutat ni tan sols intentaven emprendre cap joc ja que sabien de bestreta que no anaven a divertir-se. El cas és que Èric va entrar en les golfes amb una estranya sensació a l'estómac i va escodrinyar l'estança, atapeïda d'andròmines de tot tipus, des de bicicletes antigues i rovellades fins a cassoles rebutjades per al seu ús en la cuina. Els ulls se li obriren de bat a bat. Era com si haguera descobert un gran tresor, i de fet així era: un autèntic tresor per a un xiquet! A més, la tristesa semblava haver-se esfumat. Èric va trobar el vell balancí del iaio i s'hi assegué. Cada vegada que s'engronsava, la fusta cruixia com si es lamentara pel pas dels anys. Tan efusivament es balancejava que en un dels vaivens va caure d'esquena; per sort va aterrar sobre unes caixes i no es va fer mal. Des del terra, va descobrir un objecte que va cridar poderosament la seua atenció. Es tractava d'un bagul ple de pols, enorme, fabricat en fusta molt fosca i amb reblons de ferro. La tapa era tan pesada que li va costar un gran esforç alçar-la. L'interior va desvelar el més preuat dels tresors de les golfes: un muntó de joguets i objectes estranys

i d'ús incert. Èric els va mirar entusiasmat i, amb molt de compte, com si anaren a trencar-se, en va traure un a un els objectes. Els va examinar amb minuciositat i va intentar decidir-se per un, tasca bastant difícil. Al final, va escollir una bola de vidre, amb un bell castell en l'interior. En agafar-la, un muntó de partícules blanques van començar a moure's pertot arreu dins de la bola. Era com si veritablement nevara sobre el castell. Després d'una bona estona va abandonar l'estança i es va emportar la bola de vidre.

En la planta baixa, al costat de la llar, estaven els iaïos, Margarida i Fermí. Ella dormia, tapada amb una gruixuda manta, ja que el foc no aconseguia llevar-li el fred. El iaïo, que acabava d'arribar del seu passeig i encara panteixava un poc, es bressolava en el balancí; mirava el sostre, com perdut en els records.

—Hola, iaïo —va saludar Èric.

—Ah, ets tu —va dir l'ancià en adonar-se de la presència del nét—, vine, vine al meu costat i calfa't. Fa un fred de mil dimonis!

Èric es va acostar al iaïo Fermí i va asseure's en terra, sobre la catifa. El vell s'adonà de l'objecte que portava el nét.

–Mira!, veig que has visitat les golfes, i has trobat... un tresor!

Èric va assentir, movent la bola perquè la neu s'arremolinara sobre el castell.

–Saps qui em va donar aquesta meravella?
–el xiquet va fer un gest negatiu i el iaio va continuar—. Ni més ni menys que el senyor de la muntanya.

–Qui? –s'hi va interessar Èric.

–El senyor Bernat, el jogueter. Et recordes de la mansió que hi ha als afores del poble, sobre una muntanya? –Èric va assentir.— És seua.

Èric va voler saber més coses d'aquell senyor i el iaio Fermí li les va contar amb molt de gust.

–Quan jo no era tan vell, vaig treballar en la fàbrica de joguets del senyor Simó, el pare del senyor Bernat. Aquest va heretar la jogueteria i es va dedicar en cos i ànima al seu treball. Va crear nous joguets, més bonics i divertits, i per Nadal, en regalava un a cada xiquet de Viladolcesa. La bola que tens entre les mans representa en el seu interior la mansió del senyor Bernat. Però em sembla recordar que les volves abans eren de colors.

Èric estava fascinat. No havia sentit parlar mai d'aquell senyor ni, per descomptat, coneixia

cap fàbrica de joguets en el poble. Necessitava saber-ne més.

–Iaio Fermí, on està la fàbrica de joguets? No l’he vista mai.

–Bona pregunta –va dir el iaio mentre gargamellejava–, el senyor Bernat va traslladar la jugueteria a la muntanya.

–Iaio –va replicar Èric–, que jo sàpia no hi ha cap fàbrica prop de la muntanya.

–Mira que eres observador, fillet!

El iaio es va preparar per a utilitzar el to misteriós per a explicar històries i Èric estava ansiós per escoltar-lo. Els ulls del vell Fermí brillaven ara i ostentava una energia insospitada, com si el record del passat allunyara el pes dels anys. Semblava que la tristesa donara una treva a l’ancià i això no va passar desapercebut al nét, qui notà una sensació en l’estómac. Aquella lluentor, aquella energia... li recordaven alguna cosa. Una sensació, un sentiment... Entre boires se li va aparèixer la cara del iaio, i la dels seus pares, somrient, vessant alegria i il·lusió. Ell era tan menut! Devia tindre poc més d’un any, i encara que sempre li havien dit que els xiquets de tan poca edat no tenen records, ell sabia que aquella sensació de felicitat

era vertadera. En aquell moment va decidir que calia recobrar aquell sentiment, fóra com fóra.

—La fàbrica —va continuar el iaio, que s’havia incorporat i mostrava l’emoció que li produïen aquells records— es troba justament davall de la mansió, excavada en la muntanya. Però fa anys que no funciona. Una vesprada d’un mes d’abril, sense donar explicacions, el senyor Bernat ens va dir que tancava la jugueteria i prescindia dels nostres serveis. Allò era inconcebible, ja que el senyor Bernat adorava el seu treball. Però no ens donà opció. Ens va dir que podíem agafar el joguet que més ens agradara i ja no vam tornar-hi més. Jo vaig escollir aquesta bola de vidre que tant sembla fascinar-te i li vaig donar les gràcies. Sempre ens va tractar a tots els treballadors amb molt d’afecte. Malgrat la seua joventut, era l’home més savi del poble, i també el més just. Sempre havia sigut alegre, però aquell dia semblava afligit, immensament trist, diria; alguna cosa molt dolenta devia haver-li succeït. Va ser just abans de l’epidèmia.